

INFORMACIJA
o polaznim osnovama za pregovore sa Francuskom razvojnom agencijom (Agence Francaise de Developpement-AFD) u vezi sa drugom tranšom zajma za razvojne politike (Development Policy Loan- DPL) u iznosu do 100.000.000 eura

Na osnovu Zaključka Vlade br. 10-430/24-5616/2, od 10. oktobra 2024. godine, Ministarstvo finansija i Francuska razvojna agencija su, 30. oktobra 2024. godine, zaključile Okvirni sporazum o neobavezujućoj kreditnoj liniji između Francuske razvojne agencije (AFD) i Crne Gore, u iznosu od 50 miliona eura, u okviru zajma za razvojne politike (Development Policy Loan- DPL).

DPL 2024 aranžman, ukupne vrijednosti od 180 miliona eura, finansirale su tri međunarodne finansijske institucije i to: Međunarodna banka za obnovu i razvoj (IBRD) sa učešćem od 80 miliona eura, OPEC Fond za međunarodni razvoj i Francuska razvojna agencija sa učešćem od po 50 miliona eura.

Zajmovi za razvojne politike (DPL) su dugoročni finansijski instrumenti koje međunarodne finansijske institucije, poput Svjetske banke, pružaju zemljama u cilju podrške sprovođenju političkih i institucionalnih reformi. Cilj ovih zajmova je da pomognu zemljama u sprovođenju strukturalnih promjena koje će podstaći ekonomski rast i smanjenje siromaštva.

Ovaj tip kreditnog aranžmana predstavlja podršku političkim i institucionalnim reformama u oblastima kao što su ekonomski menadžment, upravljanje javnim sektorom, ljudski razvoj, infrastruktura i zaštita životne sredine. Cilj je stvaranje uslova za održiv razvoj i rast. Za razliku od tradicionalnih investicionih zajmova, DPL aranžmani se isplaćuju na osnovu sprovođenja specifičnih političkih mjera i reformi, a ne na osnovu završetka fizičkih investicija. Uspjeh DPL aranžmana mjeri se kroz indikatore performansi koji se dogovaraju između zemlje zajmoprimca i kreditora. Ovi indikatori prate napredak u sprovođenju reformi.

Prva tranša kreditnog aranžmana sa AFD-om iz 2024. godine zaključena je u iznosu od 50 miliona eura, na period otplate od 10 godina, grejs periodom od 18 mjeseci i kamatnom stopom od 3,03% godišnje. Kamatna stopa je fiksna, a formirana je kao zbir fiksne referentne kamatne stope koja se utvrđuje 10 dana prije potpisivanja ugovora i fiksne margine od 0,8%.

Na osnovu ranijeg pozitivnog iskustva u saradnji sa AFD-om, Ministarstvo finansija uputilo je, 5. septembra 2025. godine, pismo namjere AFD-u za realizaciju druge tranše kredita u iznosu do 100 miliona eura. U svom odgovoru, dostavljenom 13. februara 2026. godine, AFD je obavijestio Ministarstvo finansija da je Odbor direktora odobrio kredit Crnoj Gori u iznosu od 100 miliona eura. Nakon obavještenja, uslijedilo je dostavljanje nacrtu ugovorne dokumentacije sa uslovima za realizaciju druge tranše kredita.

Uslovi za realizaciju druge tranše DPL aranžmana sa AFD-om definisani su Aneksom 1 – Nacrt matrice za drugu tranšu, Nacrta Aneksa Okvirnog sporazuma o neobavezujućoj kreditnoj liniji između AFD i Crne Gore. Definisano je nekoliko aktivnosti koje je potrebno realizovati, kao uslov za realizaciju druge tranše zajma. Jedan dio aktivnosti je već realizovan, što će biti potvrđeno tokom procesa pregovora.

Predmetne aktivnosti uključuju:

- Radi unapređenja sprovođenja politika i planova upravljanja javnim otpadom i implementacije proširene odgovornosti proizvođača (EPR), potrebno je da Crna Gora usvoji opštu uredbu o uslovima za sprovođenje EPR-a. Realizacija ove aktivnosti potvrđena je Uredbom o detaljnim uslovima za sprovođenje Programa proširene odgovornosti proizvođača za proizvode koji postaju otpad nakon upotrebe, objavljenom u Službenom listu Crne Gore br. 99/2025 dana 4. septembra 2025. godine.

Crna Gora treba da usvoji propise koji pokrivaju najmanje četiri od sledećih kategorija otpada: otpadna električna i elektronska oprema, gume, baterije i akumulatori, ambalaža i plastika za jednokratnu upotrebu, vozila na kraju životnog veka i ribolovni pribor koji sadrži plastiku.

- Crna Gora treba da osnuje društvo sa ograničenom odgovornošću u državnom vlasništvu pod nazivom „Crna Gora Šume“, radi obavljanja aktivnosti vezanih za upravljanje državnim šumama, što je potvrđeno Odlukom o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „CRNA GORA ŠUME“, uredno objavljenom u Službenom listu Crne Gore br. 113/2025 dana 7. oktobra 2025. godine.
- Zajmoprimac je usvojio podzakonske akte za sprovođenje Zakona o obnovljivim izvorima energije i pokrenuo prvu aukciju za obnovljive izvore energije u zemlji, koja obuhvata kapacitet od 250 MW solarne energije, što je potvrđeno Odlukom o kvoti za prvu aukciju za dodelu prava na tržišnu premiju (Službeni list br. 72/2025 od 16. jula 2025. godine).

Takođe, potrebno je da Vlada usvoji trogodišnji akcioni plan, što će biti potvrđeno objavom u službenom listu.

- Radi uspostavljanja temelja za sistemsko klimatsko upravljanje i unaprijeđenu otpornost na klimatske promjene, uvođenja pravila za praćenje i izvještavanje o emisijama u ključnim sektorima, kao i obezbjeđivanja okvira za buduće učešće Crne Gore u Sistem trgovanja emisijama Evropske unije, Zajmoprimac je usvojio Zakon o klimatskim promjenama, što je potvrđeno Zakonom br. 1979, uredno objavljenim u Službenom listu Zajmoprimca br. 149/2025 dana 17. decembra 2025. godine.

Prema inicijalnim razgovorima, zvanični pregovori sa AFD-om biće održani 22. aprila 2026. godine. Imajući u vidu da druga tranša zajma predstavlja nastavak prethodnog aranžmana iz 2024. godine, kao osnova za pregovore koristiće se Nacrt Aneksa Okvirnog sporazuma o neobavezujućoj kreditnoj liniji između Francuske razvojne agencije (AFD) i Crne Gore i Nacrt Potvrde o drugom odobrenom kreditu (Second Credit Approval), između AFD-a i Crne Gore.

Nacrti ugovorne dokumentacije koji će se koristiti u procesu pregovora sadrže indikativne uslove za realizaciju kreditnog aranžmana i to:

- **Iznos druge tranše kredita:** 100.000.000 eura
- **Rok dospjeća:** 10 godina
- **Grejs period:** 18 mjeseci
- **Fiksna kamatna stopa:** zbir fiksne referentne kamatne stope¹ i fiksne margine od 1% godišnje

¹ Fiksna referentna kamatna stopa utvrđuje se 10 dana prije potpisivanje ugovora o kreditu.

Pravni osnov za zaključivanje kreditnog aranžmana predstavljaju Zakon o budžetu i Odluka o zaduživanju Crne Gore za 2026. godinu (Sl.list Crne Gore br. br. 159/2025 od 30.12.2025. godine), kojima je propisano da „Država se u 2026. godini može zadužiti u iznosu do 500.000.000,00 eura za potrebe obezbjeđenja nedostajućih sredstava u 2026. godini, putem zaključenja kreditnih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama, sa domaćim i/ili inostranim bankama sa ili bez garancije Svjetske banke (Policy Based Guarantee), kroz emisiju državnih zapisa i/ili dužničkih hartija od vrijednosti na domaćem i/ili međunarodnom tržištu, zaključenjem bilateralnih ili drugih kreditnih aranžmana, kao i putem korišćenja opcije povećanja iznosa zaduženja u okviru postojećih kreditnih aranžmana zaključenih u skladu sa odlukom.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, Država se može u 2026. godini zadužiti u iznosu do 1.000.000.000,00 eura za potrebe refinansiranja duga i stvaranja fiskalne rezerve za 2027. i 2028. godinu, putem zaključenja kreditnih aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama, sa domaćim i/ili inostranim bankama sa ili bez garancije Svjetske banke (Policy Based Guarantee), kroz emisiju državnih zapisa i/ili dužničkih hartija od vrijednosti na domaćem i/ili međunarodnom tržištu, zaključenjem bilateralnih ili drugih kreditnih aranžmana, kao i putem korišćenja opcije povećanja iznosa zaduženja u okviru postojećih kreditnih aranžmana zaključenih u skladu sa odlukom.“.

Nakon sprovedenih pregovora Ministarstvo finansija će informisati Vladu o rezultatima istih i dostaviti potrebnu dokumentaciju na razmatranje i prihvatanje.